

Vai e-BAASIK Ārstu aptaujā novērtētās jomas var liecināt par pirmsskolnieku uzvedības problēmām un UDHT iezīmēm

Solvita Umbraško, Malgožata Raščevska,
Ieva Bite, Ņikita Bezborodovs

Zinātniski praktiskā konference "Bērnu agrīnās attīstības novērtēšana
– ceļvedis bērnu atbalstam". Rīga, 29.02.2024.

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

LIEPĀJAS
UNIVERSITĀTE

Agrīnā preventīvā
atbalsta sistēma
bērniem

E-BAASIK vērtētās jomas

Ārstu aptauja

- Lielā motorika
- Sīkā motorika
- Valoda un runa
- Kognitīvā joma
- Emocionālā joma
- Patstāvības prasmes
- Sociālās prasmes

Vecāku aptauja

- Motoriskā koordinācija
  - Lielā motorika, Sīkā motorika
- Valoda un runa
  - Receptīvā valoda, Ekspresīvā valoda, Skaņu izruna, Runas plūdums
- Kognitīvās spējas
  - Vizuālā uzmanība un spriešana, Verbālā izpratne
- Emocionālā elastība
- Adaptīvā uzvedība
  - Komunikācija, Ikdienas dzīves prasmes, Socializācijas prasmes
- Traucējoša uzvedība
  - Opozicionāri izaicinošā uzvedība, Disociālā uzvedība
- UDHT
  - Neuzmanība, Hiperaktivitāte/Impulsivitāte
- Lasīšana, Rakstīšana, Matemātika
- Komunikācijas grūtības
- Trauksme, Bailes, Nomāktība

E-BAASIK vērtētās jomas, kas pārklājas Ārstu aptaujā un Vecāku aptaujā

BAASIK instrumenta veids		Spēju un prasmju skalas												
BAASIK instrumenta veids		Motoriskās koordinācijas pilnā skala (MOT)		Kognitīvo spēju pilnā skala (KOG)		Adaptīvās uzvedības pilnā skala (ADAP)			Valodas un runas pilnā skala (VAL & R)				Emocionāla elastība	
BAASIK instrumenta veids		Lielā motorika (LM)	Sikā motorika (SM)	Vizuālā spriešana (VIZ)	Verbālā izpratne (VERB)	Komunikācijas domēns (KOM)	Ikdienas dzīves prasmju domēns (IKDZP)	Sociālācijas domēns (SOC)	Receptīva valoda (RV)	Ekspresīva valoda (EV)	Skaņu izruna (SK)	Plūdums (PL)	Emocionāla elastība	
BAASIK Vecāku aptauja (VA)		MOT		KOG		ADAP			VALOD				EE	
		LM	SM	VUS	VI	KOM	IDZP	SOC	RV	EV	SK	PL		
BAASIK Ārstu aptauja		Redze	Dzirde	Kognitīvā joma		Patstāvības prasmes		Sociālās prasmes		Valoda un runa				Emocionāla joma
		---	---	LM	SM	KOG		PP	SOC	VAL & R				EM
		---	---	---	---	---	---	---	---	---				---
		Augums	Svars	Galvas apkārtmērs										
		101	17	---										

Agrīnā preventīvā atbalsta sistēma bērniem

E-BAASIK vērtētās jomas, kas nav Ārstu aptaujā

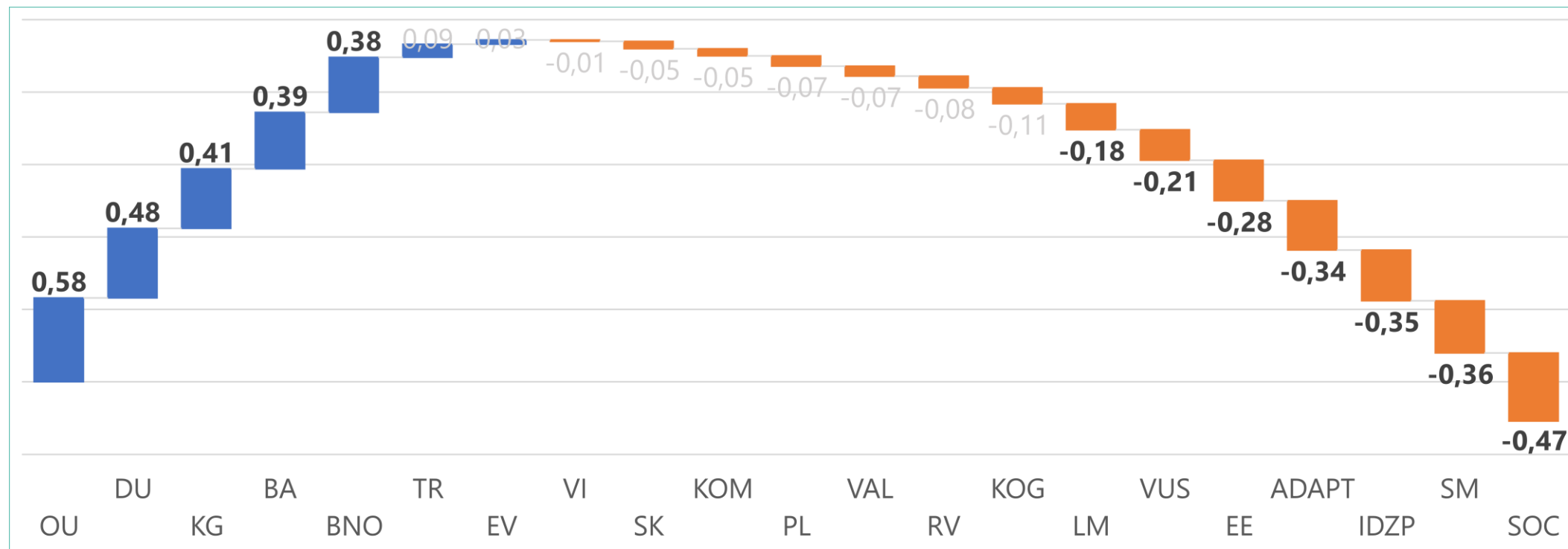

Lasišanas sākuma prasmes			Rakstīšanas sākuma prasmes (RAK)	Matemātikas sākuma prasmes (MAT)	Komunikācijas grūtības (autisms) (KG)	Komunikāciju grūtību, uzvedības un emociju jomu skolas				Internalizētās problēmas (INT-PROB)		
RAN	Fonoloģija	Lasītprasme				Traucējoša uzvedība (TU)		UDHT		Trauksme (TR)	Bailes (BA)	Nomāktība (NO)
						Opozicionāri izaicinoša uzvedība (OU)	Disociāla uzvedība (DU)	Neuzmanība (NUZ)	Hiperaktivāte/Impulsivitāte (HIP)			
		LP	RP	MA	KGSI	OUDU		UDHT		TRBANO		
						OU	DU	NUZ	HIP	TRBA		NO

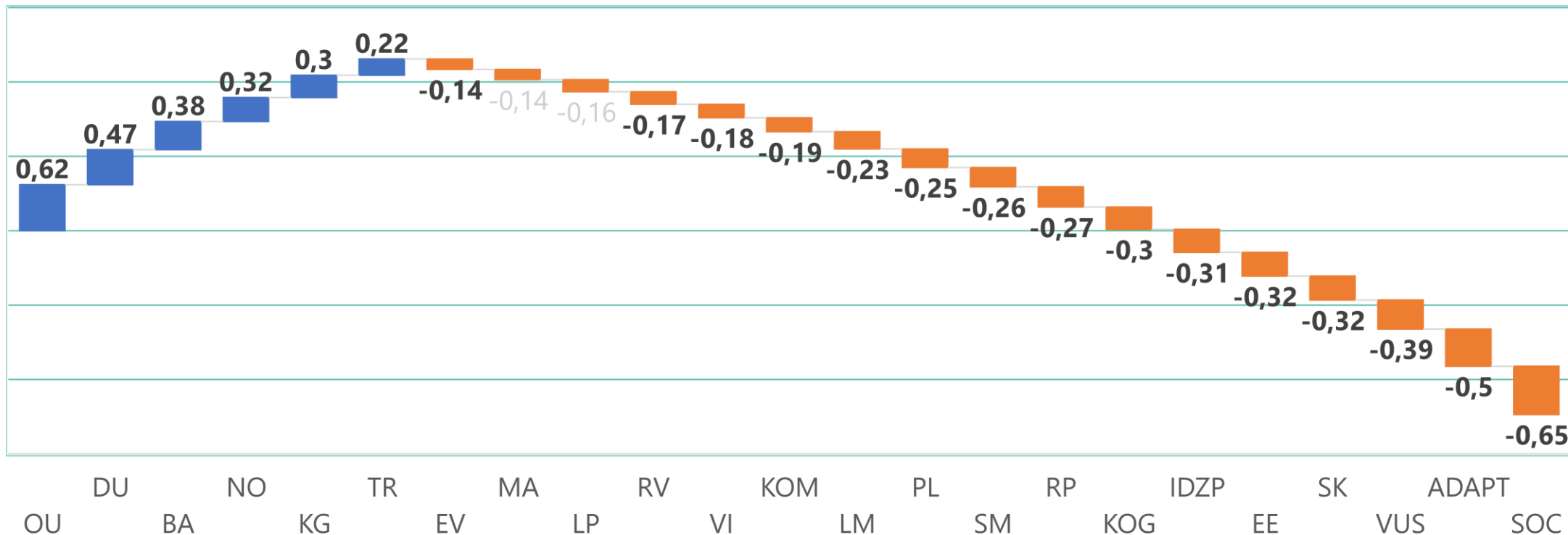
Agrīnā preventīvā atbalsta sistēma bērniem

E-BAASIK Vecāku aptaujas UDHT rādītāja korelācijas ar citām VA skalām bērniem 3 gados

OU-Opozicionārā uzvedība, DU-Disociālā uzvedība, KG-Komunikācijas grūtības, NO-Nomāktība, BA-Bailes, TR-Trauksme, EV-Ekspresīvā valoda, VI-Verbālā izpratne, KOM-Komunikācija, SK-Skaņu izruna, RV-Receptīvā valoda, KOG-Kognitīvās spējas, LM-Lielā motorika, VUS-Vizuālā uzmanība un spriešana, EE-Emocionālā elastība, ADAPT-Adaptīvā uzvedība, IDZP-Ikdienas dzīves prasmes, SM-Sīkā motorika, SP-Socializācijas prasmes

E-BAASIK Vecāku aptaujas UDHT rādītāja korelācijas ar citām VA skalām bērniem 6 gados

OU-Opozicionārā uzvedība, DU-Disociālā uzvedība, KG-Komunikācijas grūtības, BA-Bailes, NO-Nomāktība, TR-Trauksme, EV-Ekspresīvā valoda, MA-Matemātika, LP-Lasīšana, RV-Receptīvā valoda, VI-Verbālā izpratne, KOM-Komunikācija, LM-Lielā motorika, PL-plūdums, SM-Sīkā motorika, RP-Rakstīšana, KOG-Kognitīvās spējas, IDZP- Ikdienas dzīves prasmes, EE-Emocionālā elastība, SK-Skaņu izruna, VUS-Vizuālā uzmanība un spriešana, ADAPT-Adaptīvā uzvedība, SP-Socializācijas prasmes

E-BAASIK Ārstu aptaujas skalu korelācijas ar Vecāku aptaujas UDHT rādītājiem

3 GADI			
	VA NU	VA HI	VA UDHT
ĀA LM	-0.04	-0.03	-0.04
ĀA SM	0.13	0.06	0.09
ĀA VR	0.00	-0.01	0.00
ĀA KS	-0.05	-0.16	-0.12
ĀA EJ	-0.26	-0.10	-0.17
ĀA PP	0.06	-0.10	-0.02
ĀA SP	-0.14	-0,29*	-0.25

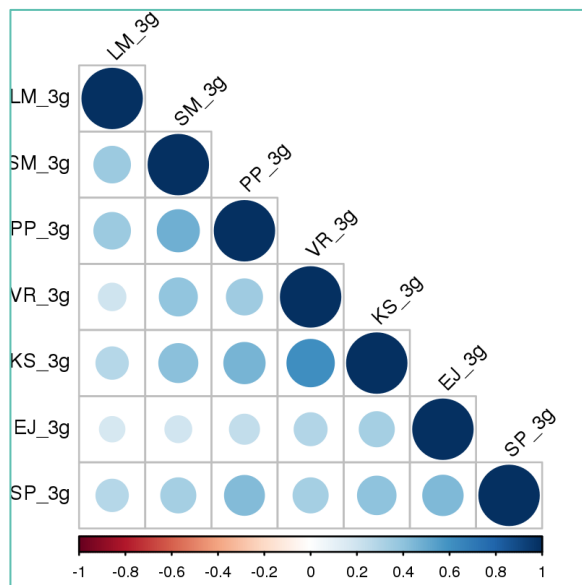
5 GADI			
	VA NU	VA HI	VA UDHT
ĀA LM	0.27	0.06	0.18
ĀA SM	0,37*	0,34*	0,40*
ĀA VR	0.02	0.08	0.04
ĀA KS	-0.12	-0.08	-0.14
ĀA EJ	0.01	-0.20	-0.10
ĀA PP	0.21	-0.09	0.07
ĀA SP	0.22	0.03	0.11

ĀA – Ārstu aptauja, VA – Vecāku aptauja, LM-Lielā motorika, SM-Sīkā motorika, VR-Valoda un runa, KS-Kognitīvās spējas, EJ-Emocionālā joma, PP- Patstāvības prasmes, SP-Socializācijas prasmes, NU-Neuzmanība, HI-Hiperaktivitāte, UDHT- summārais rādītājs

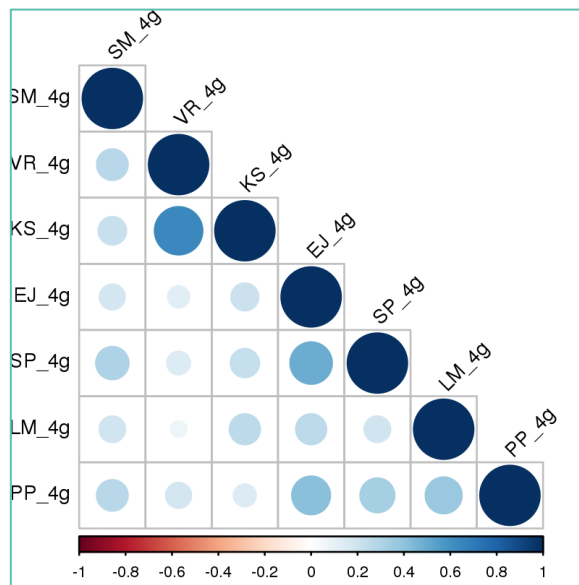
Saistības starp Ārstu aptaujas novērtētām jomām bērniem 3 - 6 gados

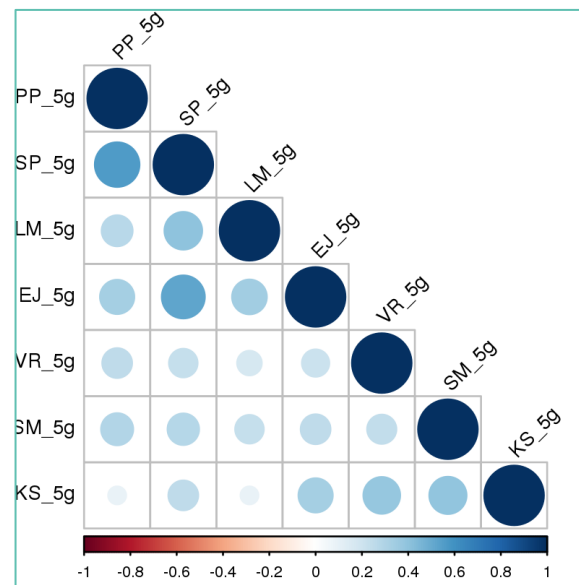
3 gadi

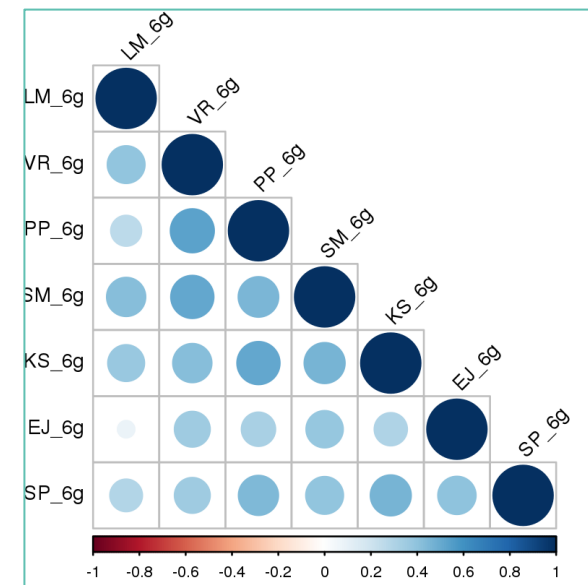
4 gadi

5 gadi

6 gadi

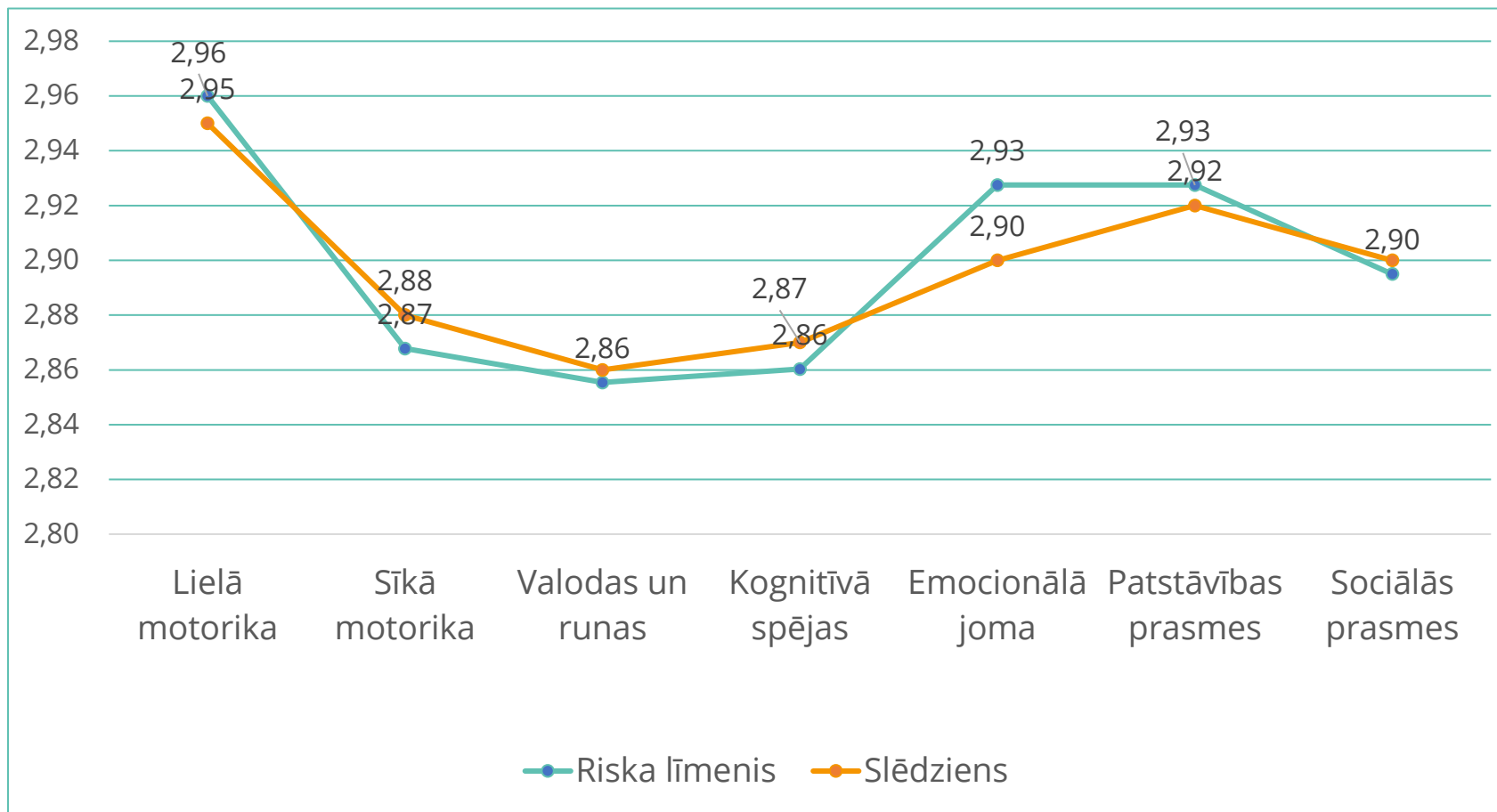

Korelācijas zilā krāsā ir pozitīvas. Jo lielāks riņķis, jo ciešāka saistība. Ir tikai dažas korelācijas, kas **nav statistiski nozīmīgas**:

- 3 g. Emocionālā joma-Lielā motorika un Emocionālā joma-Sīkā motorika;
- 4 g. Lielā motorika -Sīkā motorika, Lielā motorika -Valoda un runa, Sīkā motorika-Emocionālā joma, Valoda un runa -Emocionālā joma, Valoda un runa - Patstāvības prasmes, Valoda un runa -Socializācijas prasmes, Kognitīvās spējas-Patstāvības prasmes;
- 5 g. Lielā motorika - Valoda un runa, Lielā motorika -Kognitīvās spējas, Kognitīvās spējas-Patstāvības prasmes;
- 6 g. tikai Lielā motorika -Emocionālā jomām nav statistiski nozīmīgu saistību.

Ārstu aptaujas slēdziens un riska līmenis ārstu novērtētām jomām

Bērnu profili pēc e-BAASIK rādītājiem **Ārstu aptaujā un Vecāku aptaujā**

Dzimums	Vecums gados	A_LM_norma	A_LM_Sledziens	A_SM_norma	A_SM_Sledziens	A_VR_norma	A_VR_Sledziens	A_KS_norma	A_KS_Sledziens	A_EJ_norma	A_EJ_Sledziens	A_PP_norma	A_PP_Sledziens	A_SP_norma	A_SP_Sledziens	PROC_V_LM	PROC_V_SM	PROC_V_MOT	PROC_V_VUS	PROC_V_VI	PROC_V_KOG	PROC_V_KOM_D	PROC_V_IDZP	PROC_V_SOC	PROC_V_ADAP	PROC_V_RV	PROC_V_EV	PROC_V_SK	PROC_V_VAL
zēns	1	2	2	3	3	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	
zēns	1	1	1	3	3	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	1	3	3	2	1	2	1	3	3	2	2	1	3	2
zēns	1	3	3	3	3	1	1	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	2	3	3	3	3
meitene	1.5	3	3	3	3	2	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2	2	1	2	3	1	2	1	1	1
meitene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	3	3	3
zēns	1.5	3	3	3	3	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
zēns	1.5	3	3	3	3	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	2	2
zēns	2	3	3	2	2	1	1	2	2	3	2	1	1	3	2	3	3	3	3	1	1	1	3	3	1	1	1	3	1
zēns	2	3	3	3	2	1	1	2	2	3	3	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
meitene	2	3	3	3	3	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
zēns	2	2	2	3	3	1	1	3	3	2	2	2	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
zēns	2	2	2	3	3	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
zēns	2	3	3	3	3	2	1	3	3	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
zēns	2	3	3	3	3	1	1	3	3	3	3	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1	1

Secinājumi

- Pirmsskolas vecumā vairākas attīstības jomas ir saistītas savā starpā, tāpēc vienas jomas rādītāji nav pietiekami attīstības izvērtēšanai.
- Ja tiek saskatītas grūtības kādā viena jomā, noteikti jāpievērš uzmanību arī bērna attīstībai citās saistītās jomās (piemēram, sīkās motorikas attīstības grūtības agrīnā vecumā saistās gan ar kognitīvo, gan valodas attīstību, arī patstāvības prasmēm).
- Dažādi instrumenti un skalas var rādīt dažādus rezultātus.
- Svarīgi, ka bērna attīstības novērtēšana notiek, balstoties uz vairāku vērtētāju datiem (ārsts, vecāki, skolotāji).

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

2027
Nacionālais
attīstības plāns

Valsts kanceleja

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

LIEPĀJAS
UNIVERSITĀTE

Agrīnā preventīvā
atbalsta sistēma
bērniem

Paldies par uzmanību!

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

LIEPĀJAS
UNIVERSITĀTE

LAIMĪGI
BĒRNI

Agrīnā preventīvā
atbalsta sistēma
bērniem